

ZPRÁVODAJ OBEC UHŘETĚVES

21. PROSINEC 2017

Vydává Obecní úřad Uhřetěves

Číslo 3 | Ročník XIV

Veselé Vánoce!

PITNÁ VODA PRO REGION A PRO NAŠI OBEC

Pitná voda by měla být nadřazena všem zájmům soukromých subjektů. Bohužel v našem regionu to není tak jednoznačné. Už delší dobu se vleče spor o záchranu pátého největšího zdroje pitné vody v České republice, nacházející se na rozhraní katastrů měst Uherský Ostroh a Moravského Písku. I přes odpor vedení obou zmíněných měst, přes odpor většiny obyvatel regionu jenž jsou zásobeny pitnou vodou společností Vodovody a kanalizace a.s. Hodonín, se všemi možnými způsoby již pět let snaží soukromý těžařský subjekt prosadit těžbu štěrku přímo v oblasti podzemního zdroje vod. Tímto jsem naznačil, že i přes 40 km vzdálenou záležitost, se nás tento problém bytostně dotýká. V ohrožení by byl zdroj pitné vody pro 140 000 obyvatel.

Je smutné, že spor, který řešil v Praze předseda vlády a ministerstva, neprosadí logicky a selským rozumem názor, že prioritou je ochrana pitného zdroje před „soukromým podnikáním“. Z tohoto

důvodu byla sepsána petice, kterou podepsalo více jak 11 000 občanů, kterým tato problematika není lhostejná. Proto jsme 7. prosince letošního roku jako petiční výbor předali petici společně se senátorkou Ing. Annou Hubáčkovou předsedovi Senátu ČR panu Milanu Štěchovi a předsedovi výboru pro

vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice PhDr. Zdeňkovi Papouškovi. Tímto článkem bych Vás chtěl vyzvat k podepsání této petice, která je k dispozici v kanceláři OÚ s vizí, že rok 2018 bude pro řešení tohoto vleklého sporu příznivější.

Petr Tihelka, starosta

Příjemné prožití vánočních svátků,
hodně zdraví, štěstí a úspěchů v roce 2018
Vám přeje obec Uhřetěves

Petr Tihelka
starosta obce

KRÁTCE ZE ŠKOLY

I když mateřská škola i základní škola je zaměřená hlavně na výchovu a vzdělávání, snažíme se děti rozvíjet různými směry. Např. 4. října jsme jeli s dětmi ze základní školy a předškoláky v odpoledních hodinách na filmové představení Velká oříšková loupež do kyjovského kina. Zapojili jsme se do programu „Hrdá škola“. V jeho rámci jsou připraveny různé aktivity, které dělají všechny zúčastněné školy ve stejný den. První aktivitou byl mezinárodní Suit-up den, který proběhl na celém světě v pátek 13. října a všechny děti základní školy přišly hezky a formálně oblečení. Další aktivitou v tomto projektu byl Den školy. Celé dopoledne jsme byly ve školních tričkách, vyfotili jsme se a společně jsme si zazpívali školní hymnu a nechyběl ani školní pokřik. Tentokrát se zapojila mateřská i základní škola. Ani o kulturní vyžití není v naší škole nouze. 12. října jela 3. a 4. třída do divadla Radost na pohádku Malý princ a 31. října mateřská škola, 1. a 2. třída do lodi stejného divadla na pásmo Špalíček veršů

a pohádek. Toto představení hráli herci jen pro nás a náležitě jsme si to užili.

Dne 17. října jsme uspořádali sběr starého papíru. Tentokrát jsme společně nasbírali 3,66 tun a utřžili 3 660 Kč.

19. října byl Den otevřených dveří ve škole a každý měl možnost se přijít do školy během vyučování podívat.

14. listopadu proběhla Martinská slavnost.

22. listopadu jsme se zaměřili na lidové tradice. Navštívila nás paní Jiřina Šustrová a vytvořila společně s dětmi čertíka a školáci si vyzkoušeli staročeský perník.

3. prosince jsme vítali nejmladší občánky. Mateřská škola připravila přáníčka a pásmo básniček a písniček. Večer jsme

pak všichni rozsvěcovali vánoční strom před školou.

Na 10. prosince připravila mateřská škola pásmo básniček a písniček s názvem „Zabíjačka“ a školáci „Andělskou pohádku“ pro seniory. Vystoupili jsme na kulturním domě a pro každého dědečka a babičku připravili „andělka“ na památku. Ve škole jsme uspořádali 2x výstavu knih, které si mohli rodiče zakoupit.

Poděkování patří všem rodičům, zaměstnancům i pracovníkům obce za spolupráci v roce 2017.

Mgr. Marcela Procházková

*Přejeme Vám hodně krásných chvil
prožitých v příjemné atmosféře Vánoc.
V novém roce hodně radostných dnů, mnoho
chuti do práce a pevné zdraví.*

Děti a zaměstnanci ZŠ a MŠ Uhřice

MARTIN PŘIJEL NA KONI

V úterý 14. listopadu 2017, se konala Slavnost svatého Martina. Tuto slavnost uspořádala Základní a mateřská škola nejen pro všechny děti, ale také pro veřejnost.

Jak praví slova písně: „Martin lidi miloval, mnoho dobra vykonal,“ tak miloval všechny lidi, i ty chudé. A tak při své vojenské cestě Francií, kdy byl důkladný mráz, se rozdělil o svůj plášť právě s jedním chudákem. Martin byl tedy nejprve vojákem a později se stal knězem. Nakonec si ho lid, právě pro jeho dobré skutky, zvolil za biskupa. A tak se stal bývalý důstojník biskupem ve městě Toursu.

Tuto akci jsme uskutečnili, abychom oslavili Martina, ale také abychom si připomněli, že se blíží Vánoce, čas dobrých skutků a štědrosti.

Dalším smyslem této oslavy, byla symbolika podzimu, kdy ubývá světla a tepla. Proto jsme společně s dětmi vyrobili lucerničky, které nám posvítily na cestu tmou.

Na konci cesty jsme Martina na koni opravdu potkali, a tou dobou už na horách opravdu začal padat sníh. V Uhřicích sice ne, ale do rána už byl také pořádný mráz a jinovatka. Děti zkrátka ráno viděli bílo, a tak uvěřili pranostice, že Svatý Martin přijíždí na bílém koni.

Těm, kteří přispěli svým dobrovolným vstupným, nebo nám darovali červené víno ze svého sklípku, děkujeme. Díky tomu jsme mohli napéct Martinské rohlíčky pro všechny přítomné děti, uvařit čaj a svažené víno pro zahřátí dospěláků. Také jsme z toho uhradili náklady za koně.

V neposlední řadě chci poděkovat všem

rodičům, kteří nám ochotně pomohli. Někteří z nich byli herci, jiní zase osvětlovači. Každá role, i ta malá, byla velmi důležitá.

Petra Bajerová

TŘÍDĚNÍ ODPADŮ

Kromě vývozu bioodpadu a netříděného komunálního odpadu je v naší obci zaveden systém svozu separovaných odpadů - plasty, papír, sklo, kovy a bioodpad.

Každoročně se také provádí sběr velkoobjemového odpadu a nebezpečného odpadu. Základním principem třídění odpadů je umožnit následně jejich další zpracování, kdy z těchto odpadů vznikají nové výrobky - tzv. recyklace. Pro naši obec tuto službu zajišťuje firma Ekor s.r.o. Kyjov.

Od nového roku bude v naší obci platit nová obecně závazná vyhláška č. 1/2017 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu. Sazba poplatku zůstává stejná jako

v předchozích letech tj. 300 Kč na osobu a rok.

Chtěl bych Vás však informovat o tom, kolik obec vlastně tento vývoz stojí. V letošním roce jsme zaplatili za svoz nebezpečného odpadu 18 574 Kč, za vývoz popelnic (netříděného odpadu) 323 347 Kč,

za ostatní tříděný odpad 47 737 Kč. Od firmy EKO-KOM obec obdržela za tříděný odpad částku 55 154 Kč. Celkové náklady na svoz odpadu v naší obci činily 334 504 Kč, když to podělíme počtem občanů, tak nám vyjde číslo 596 Kč na každého

občana to i na ty, kteří jsou osvobozeni (děti do 6-ti let apod.). To znamená, že obec doplácí na každého občana svozové službě 296 Kč. Jen pro informaci obec může stanovit vyšší poplatku až 1 000 Kč za občana a kalendářní rok, s tímto krokem se v současné době samozřejmě nepočítá.

Chtěl bych ale na Vás apelovat k důslednějšímu třídění odpadů a k dodržování pořádku u sběrných hnízd kontejnerů. Je to vizitka obce, potažmo nás všech. Podotýkám, plasty se vyvážejí každé pondělí, papír ve středu. Pokud se Vám odpad již nevejde do kontejnerů, přinášejte tento těsně před vývozem, aby nedocházelo ke znečišťování okolí kontejnerů poletováním různého odpadu, za což Vám předem děkuji.

Petr Tihelka, starosta

V LETOŠNÍM ROCE JSME PŘIVÍTALI OSM OBČÁNKŮ

1. 10. 2017

Antonín Starý

rodiče: Marie Bělohoubková a Petr Starý

Anna Marková

rodiče: Eva a Jiří Markovi

Jan Mokrý

rodiče: Aneta Plachá a Jan Mokrý

Lukáš Buchlovský

rodiče: Zuzana a Tomáš Buchlovští

3. 12. 2017

Filip Brabl

rodiče: Martina a Martin Brablcovi

Julie Spálovská

rodiče: Hana a Aleš Spálovští

Filip Lattenberg

rodiče: Zdena Bělohoubková a Petr Lattenberg

Damian Gryga

rodiče: Regina a Roman Grygovi

Děti do života uvítal pan starosta Petr Tihelka, celým vítáním provázela paní učitelka Marcela Procházková. Vystoupily děti Mateřské školy pod vedením paní učitelky Petry Bajerové. Fotografie Martina Rozehnalová.

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMU

Každé správné vánoce začínají rozsvícením vánočního stromu. Nebylo tomu jinak i u nás v Uhřicích v neděli 3. prosince. Děti Základní a mateřské školy pod vedením paní učitelek si připravily krátké pásmo písniček. Zahřál nás teplý svařák a čaj, který zajistil pan Zdeněk Valihrach. Rozsvícení přihlíželo asi sto našich spoluobčanů.

PŘEDVÁNOČNÍ POSEZENÍ SENIORŮ

V letošním roce pro naše seniory bylo předvánoční posezení připraveno na druhou neděli adventní 10.12.2017 na Kulturním domě.

Je to pěkné setkání se sousedy a s bohatým programem. Letos jako první vystoupil folklórní kroužek se svým pásmem pod vedením Martiny Valihrachové, Martiny Brablcové, Michaely Hověžákové a Sylvie Pěnčíkové.

Nesměla chybět také Základní a mateřská škola Uhřice. Jako první vystoupila mateřská škola a hned poté základní škola. Skoro každý senior v hledišti hledal právě to své vnoučátko. Děti si nacvičily pásma pod

vedením paní učitelek.

Během přestávky dostal každý pozvaný host malé občerstvení a na chvíli se již mohl zaposlouchat do zpěvu mužského sboru Žarošané.

Posledním vystoupením byla pohádka Lotrando a Zubejda, kterou zahrála naše mládež. V jednotlivých rolích se představili: Manželé Drncovi- František a Hana Hroudni, starý Lotrando – Jan Chmelař, mladý Lotrando - Lukáš Gajárek, loupežníci: Radim Veselý, Adam Veselý, David Doležal, Václav Matouš, Lukáš Bednařík, Pavel Robek, Markéta Drápalová, Maceška – Barbora Chmelařová, chůva

– Marie Matoušková, převor, vypravěč – Ondřej Matoušek, Hálí - Michael Malík, Bělí – Tomáš Večeřa, Zělí – Lukáš Bednařík, Muezzin – Pavel Robek, sestra Drnce – Jitka Gajárková, holčička – Karolínka Hrabcová, Zubejda – Pavlína Hověžáková, sultán – Vít Večeřa.

Každý senior také dostal malý balíček sladkostí od obce Uhřice a dáreček v podobě anděla od dětí Mateřské a základní školy Uhřice.

Děkujeme všem, kteří přišli a děkujeme všem, kteří se na této akci podíleli.

Kulturní komise obce Uhřice

SK UHŘICE

Zdravím fanoušky uhřické kopané.

Dovolte mi, abych Vám ve zkratce zhodnotil podzimní část sezony 2017/2018.

Do podzimních zápasů postupně zasáhlo celkem dvacet hráčů, což svědčí o dostatečně širokém kádru a to se do zimní přípravy ještě zapojí po zranění Hojač Zbyněk a po odpočinku také Smílek Lukáš.

Začátek sezony se nám vcelku vydařil, ale postupně jsme se dostávali do určité stagnace a neurovnanosti herních výkonů. Koncem sezony se nám hlavně v domácím

prostředí podařilo ještě nějaké bodíky nastřádat, a tak jsme sezonu zakončili na 11. místě se ziskem 17 bodů při skóre 20:24. Jedná se o umístění ve spodní polovině tabulky, ale vzhledem k vyrovnanosti bodových zisků ostatních mužstev bude v jarní části pořad o co hrát. Doufám, že se nám podaří po zlepšených výkonech v jarní části, posunout o pár míst směrem vzhůru, a VY, naši věrní fanoušci, nám budete nadále oporou. K tomu nás musí především nasměrovat poctivá práce v období zimní přestávky.

Zimní přípravu odstartujeme v polovině ledna tradičně na hřišti v „Lednici“ a dále pak budeme navštěvovat každým čtvrtkem halu v sousedních Dambořicích.

Ve dnech 22.-25.2. 2018 absolvujeme zimní soustředění na Třech Studních a pokusíme se zde především doladit

fyzickou kondici pro jarní boje. Myslím si, že prostředí pahorků Vysočiny je pro tento účel jak dělané. Bude-li nám přát počasí, určitě se pokusíme spestřit program i na běžkách v blízké Vysočina Aréně a prožít si muka na běžeckém okruhu, který brázdí biatlonisté před svými střeleckými položkami. My si zbraně určitě brát nebudeme, neboť někteří budeme rádi, když to jednou obkroužíme, natož pak ještě někam mířit. To by pak na jaře neměl ani kdo hrát :).

Přeji Vám krásné Vánoce, hodně štěstí a úspěchů v roce 2018.

Tomáš Valihrach

Sportovní klub Uhřice přeje všem svým příznivcům, fanouškům, hráčům a trenérům a také všem spoluobčanům příjemné prožití vánočních svátků a v novém roce především pevné zdraví a mnoho štěstí a spokojenosti v kruhu svých blízkých a přátel.

Josef Mokrý – jednatel SK

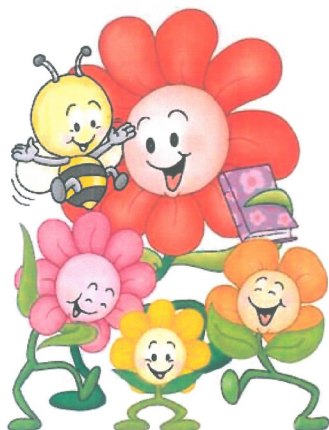
PROGRAM PŘÁTELSKÝCH ZÁPASŮ

10. 2. 2018	14:00	Uhřice - Tuřany	(UT Dambořice)
17. 2. 2018	14:00	Uhřice - Svatobořice	(UT Dambořice)
3. 3. 2018	16:00	Uhřice - Koberice	(UT Dambořice)
10. 3. 2018	14:00	Kyjov - Uhřice	(UT Kyjov)

SK UHŘICE pořádá v sobotu dne
3. února 2018 v kulturním domě

XXVII. PLES KVĚTŮ

Začátek: ve 20⁰⁰ hod
Hraje DH

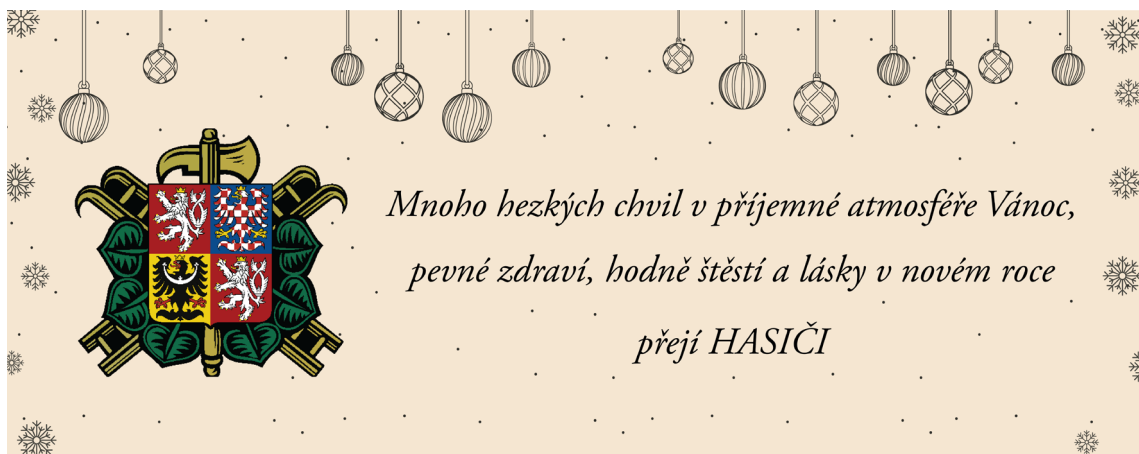
ŠARDIČANKA

Pro všechny je připravena

PLESOVÁ KUCHYNĚ a BOHATÁ TOMBOLA!!!

Srdečně zvou pořadatelé.

*Mnoho hezkých chvil v příjemné atmosféře Vánoc,
pevné zdraví, hodně štěstí a lásky v novém roce
přejí HASIČI*

ČZS – Vinařský spolek Uhřetice a obec Uhřetice
si Vás dovoluje pozvat na
Žehnání mladých vín,

kteřé se uskuteční v pátek 29. 12. 2017 v 16 hod. v KD.

Odpoledne zpřijemní CM Kyjovsko a my se těšíme na Vaši účast.

MARTINSKÉ HODY, 11. - 12. 11. 2017

HLAVNÍ HON MS DOLINA UHŘICE

V sobotu dne 9. 12. se uskutečnil v naší honitbě MS Dolina hon na drobnou zvěř. Na sraz k hájence dorazilo 17 střelců se 6 psy a 9 honců. Po přivítání od předsedy MS byli účastníci honu obeznámeni s jeho organizací, počtem lečí a s druhem zvěře, která se bude lovit.

První polovina honu se uskutečnila v okolí Uhřic a to v lokalitě Veselé, Borečky a Přední Čtvrtě včetně potoku od čističky ke zkratce na Dambořice a biokoridoru včetně dvou pásů cukrovky. Tato leč byla velmi bohatá na bažanty.

Dále jsme pokračovali v lokalitě Vrbské, po které následovala přestávka a občerstvení.

Poté následovali leče v lokalitách Kopce, Chocholáče, Zadní lesík a nádraží v Janovém Dvoře. Celkem bylo uloveno 29 bažantů kohoutů a 2 zajíce.

Na výřadu konaném v prostoru před hájenkou byly vzdány pocty ulovené zvěři a králi honu, tím se stal p. Karel Pučálka, který zde byl pozván jako lovecký host. Po skončení honu následovala poslední leč s tombolou v hospodě u Zdenka. Doufám, že všichni účastníci honu byli spokojeni

a odnesli si sebou spoustu krásných mysliveckých zážitků.

Všem členům MS Dolina Uhřice bych chtěl poděkovat za vykonanou celoroční práci v honitbě, která se projevila ve zvýšeném stavu drobné zvěře o čemž se všichni účastníci honu přesvědčili.

*Tomáš Bělohoubek
– myslivecký hospodář MS*

VÁNOCE

HISTORIE A PŮVOD VÁNOC

Vánoce mají svůj původ ještě v pohanské době, kdy byli lidé těsně spjati s přírodou a uctívali Slunce jako životodárnou sílu. Slavilo se probuzení Slunce na jaře, uctívala se největší síla Slunce v létě a významný svátek byl také v zimě, kdy Slunce pozbylo svoji sílu, ale lidé věřili v jeho znovuzrození. To bylo v období zimního slunovratu kolem 21. prosince, kdy se začíná prodlužovat den, přibývá světla a tepla a narození Slunce získává sílu. Rané křesťanství se snažilo tyto pohanské zvyky vymístit, proto soustředilo své svátky do významných pohanských oslav. Do této doby také křesťané zasadili narození Ježíše.

O NAROZENÍ JEŽÍŠE

O Ježíši a jeho životě se toho nejvíce dočtete v Bibli, ve které je sepsáno křesťanské učení. Římskou říší utlačovaný židovský národ věřil v lepší časy, jejichž předzvěstí mělo být narození Mesiáše (mešiach – ten, který je očekáván nebo také Kristus – posvěcený). Měl se jmenovat Ježíš. Bůh vyslal anděla Gabriela k panně jménem Maria, zasnoubené s Josefem z rodu Davidova. Řekl jí, že na ni sestoupí Duch svatý a ona počne syna, který bude také svatý a dá mu jméno Ježíš. Marie porodila Ježíše v městě Betlémě, kam se vydali s Josefem kvůli sčítání lidu a protože nebylo jinde místo, uložila jej do jeslí.

VÁNOČNÍ SVÁTKY

24. prosinec – Štědrý den

23. prosince končí Advent a začínají vánoční svátky. 24. prosince je Štědrý den a slaví se narození Adama a Evy, prvních lidí, které stvořil Bůh. Narození Ježíše se slaví až o den později. Večerní nadílka je s tímto dnem spojena již od 14. století a symbolizuje z hlubšího pohledu štědrost Boha Otce.

25. prosinec – Hod boží vánoční

Slaví se narození Ježíše v Betlémě. Slaví se Půlnoční mší. V tento den se sloužili ještě dvě mše – Jitřní (za svítání) a Velká (dopoledne). V tento den se oslavuje a hoduje, schází se rodina, rozjímá se.. Nesmí se pracovat.

26. prosinec – Svatý Štěpán

Den je zasvěcený Svatému Štěpánovi, mučedníkovi, který hlásal příchod Ježíše a byl za to židy ukamenován. Tradicí jsou obchůzky koledníků.

27. prosinec – Svatý Jan Evangelista

Dříve se slavil i tento den, který byl zasvěcen apoštolovi, jenž se staral o Marii (Ježíšovu matku) v době po jeho smrti. Nepřátelé ho nenáviděli tak, že ho hodili do kotle s vřelým olejem, ale jelikož byl pod Boží ochranou, tak mu horký olej ani otrávené víno neublížilo.

28. prosinec – Svátek Mládátek

Tento vánoční svátek se nyní připomíná již jen při mších v kostelech. Mládátka jsou Betlémské děti, které dal vyvraždit král Herodes, když marně hledal v Betlémě narozeného Ježíše a jeho rodiče.

SYMBOLY VÁNOC, VÁNOČNÍ DEKORACE

BETLÉM

Místo, kde přišel na svět Ježíš. Tradice stavění betlémů je starší než zdobení stroměčku.

Založil ji František z Assisi, kdy v roce 1223 při oslavě narození Krista postavil v jeskyni živé jesle se zvířaty a lidmi. Tato tradice se rozšířila do celého světa. V různých krajích se stavěly jiné betlémy, nejčastěji se usazovaly do kostela, kolem 18. století se ujaly také v domácnostech šlechty a nakonec pronikly i mezi venkovský lid. Jako materiál se používalo dřevo, papír, těsto, kukuřičné listy, vosk, sádra, hlína.. Těžištěm betlému byly jesličky s dítětkem Panna Marie, svatý Josef, vůl, a osel. Kolem byli pastýři, ovečky, Tři králové a další postavy ze života.

VÁNOČNÍ STROM

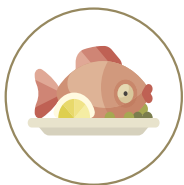
Přesný důvod použití jehličnatého stromu jako vánočního symbolu není přesně znám. Snad

je to proto, že strom spojuje všechny tři části světa. Svými kořeny zasahuje do země (Peklo), kmen symbolizuje materiální svět (Očistec) a větve sahají do nebe (Nebesa). Jehličnany jsou věčně zelené, tedy symbol věčného života. Do Čech se tradice zdobení vánočního stromu dostala v 19. století z Německa. Zdobení stroměčku záviselo na krajových zvyklostech a na sociálním postavení dané rodiny. Na výrobu ozdob se používali pouze přírodní materiály v podobě ořechových skořápek, zrní, kukuřice, koření, sláma, kukuřičné listy a ústřížky textilu. Na strom se zavěšovaly jablíčka, v mouce obalené ořechy a šišky, z papíru se vyráběly hvězdy, řetězy a různé květy. Na stromek se věšelo také různé vánoční cukroví, pečivo, perníčky, figurky a preclíčky, barvený cukr, křížaly. Všechny ozdůbky se věsili na tenkou červenou stužku. Skleněné baňky se objevili až koncem 19. století jako výrobky českých sklářů. Výhradně českou vánoční ozdobou jsou čokoládové figurky. Rozsvícení vánočního stromu připomíná pohanskou oslavu návratu Slunce (slunovrat), křesťanská filozofie však hovoří o světle, teple a lásce v našich srdcích.

JMELÍ A VÁNOCE

Jmelí k Vánocům neodmyslitelně patří. Bylo kdysi součástí i pohanských obřadů, je mu přisuzována magická moc a je opředeno řadou pověr. Není divu, vždyť jmelí roste vysoko na stromech, které opadají, avšak ono zůstává stále zelené. Dozrává v zimě, kdy nedozrává téměř nic a jeho plody vypadají jako perly. Po utrnutí jmelí časem zežloutne a připomíná tak slunce a jeho životodárnou sílu. Jmelí zavěšené v domě přináší dovnitř štěstí a lásku, ochraňuje proti čarodějnicím a zlým duchům. Ochraňuje proti ohni. Čím více má bobulek, tím více štěstí přináší svému majiteli. Jeho kouzelná moc se zvyšuje, pokud je jmelí darováno, ne zakoupeno. Podle starých Keltů jmelí přináší plodnost, od nich tedy přišel zvyk líbat se pod zavěšeným jmelím. Lidé věřili, že jmelí má moc vyvolat a udržet vztah muže a ženy pohromadě díky svým lepivým kuličkám.

RYBA A VÁNOCE

Narození Ježíše se datuje do období, kdy právě končil Věk Ryb, proto je s Ježíšem tento symbol spjatý. V našich zemích je od 19. století ryba součástí štedrovečerní hostiny. Je považována za postní jídlo. Při kuchání ryby si schovejte pár šupinek do peněženky, aby se vás držely v příštím roce peníze.

ZVON A VÁNOCE

Jejich hlas je prý prostředníkem mezi Bohem a lidmi a povznáší lidskou duši k Bohu. Každý

zvon má svoje "srdce", které když se roz-zvučí, hlásá příchod naděje a radosti.

VÁNOČNÍ DÁRKY

Nadělování dárků o Vánocích má svůj původ již v legendě o narození Ježíška. I jemu lidé nosili vše, co zrovna měli, aby pomohli Svaté rodině. Smyslem vá-

nočního obdarovávání by měla být radost nejen z toho, že dárky dostáváme, ale především z toho, že je darujeme. Jde o projev přízně, úcty a lásky a o snahu připravit blízkým krásné překvapení. O tom, kdo dárky balí a dává, my dospělí víme své. Děti však věří v kouzelný a nadpřirozený svět, ve kterém existují bytosti, které dovedou splnit každé přání. V každé zemi je tato vánoční bytost jiná, všude je ale mužského rodu. Ježíšek naděluje dárky v Čechách a na Slovensku, ale také např. v Rumunsku, Rakousku, Chorvatsku i v Itálii.

VÁNOČNÍ CUKROVÍ, PEČIVO

Jaké by to byly Vánoce bez vánočního cukroví?

Tento zvyk je až z konce 19. století. Podle něj by na stole mělo být sedm nebo třináct druhů vánočního cukroví. U chudších lidí tvořily vánoční cukroví i obyčejnější druhy pečiva, jako vdolky, koláče, buchtičky, záviny a samozřejmě perník. Nejvýznamnější vánoční pečivo je Vánočka, o které jsou zmínky již ze 16. století a váže se k ní hodně pověr. Vánočka se pletla z devíti pramenů, přičemž čtyři spodní znamenaly slunce, vodu, vzduch a zemi. Tři prameny uprostřed symbolizovaly rozum, cit a vůli a vrchní dva prameny představovaly lásku a moudrost. Při pečení vánočky si hospodyně měla vzít bílou zástěru, a šátek a při hnětení těsta nesměla s nikým hovořit. Při kynutí těsta měla skákat hodně vysoko, snad proto, aby těsto nadskočilo. Někde se do Vánočky zapékala mince a kdo ji našel, zajistil si tím zdraví a hojnost na další rok. Pokud se vánočka při pečení natrhla nebo připálila, nevěstilo to nic dobrého.

ZVYKY A TRADICE NA ŠTĚDRÝ DEN

Ke Štědrému dni se váže zřejmě nejvíce zvyků, pověr a praktik. Tradiční vánoční zvyky se předávaly z generace na generaci a v dnešní době většina z nich již nemá původní podobu. Jsou přizpůsobené modernímu světu a tím vznikají novodobé tradice postavené na starých základech. My si připomeneme ty staré a původní vánoční zvyky.

ŠTĚDRÝ DEN - RÁNO

Již od rána se dodržovaly tradice, které měly vliv na to, jaký bude příští rok. Kdo vstal za rozbřesku a umyl se vodou ze studny nebo z potoka, byl po celý další rok zdravý. Dětem se dalo cukroví, aby byly sladké (hodné). Hospodyně ráno začala vařit polévku „štědrovačku“, do které dala vše, co v chalupě bylo. To proto, aby v domě bylo vždy dostatek jídla. Slepícím se ráno na Štědrý den nasypalo zrní s mákem, aby v dalším roce dobře nesly. Hospodář zajel s dvouročkem (dvouletý kůň) do lesa pro dříví, aby prý koník jezdil jako oheň. Mládež zhotovila slaměného panáka, kterému se říkalo „brusař“ a podstrčila ho některému ze sousedů do domu. Ten se ho snažil co nejdříve zbavit, brusař totiž způsoboval srážení vánočkového těsta. Hospodyně pečlivě hlídala, aby jí do těsta nespádl vlas, to by znamenalo velké mrzutosti.

ŠTĚDRÝ DEN – BĚHEM DNE

Na Štědrý den se nesmělo chodit do hospody ani hrát karty, nesmělo se nadávat a klít (ani při úleku). Kdo se celý den postil, uviděl večer zlaté prasátko. Je to zvyk z pohanských dob, kdy se slavil zimní slunovrat a jeho symbolem bylo slunce a zlaté prase. Hospodyně zadělaly těsto na chleby a vdolky. Kopistím (nástroj na mísení těsta) pak pomazaly ovocné stromy, aby dobře rodili a rukama od mouky pohládily plané stromky, aby začaly plodit. O Štědrém dni se nesmělo prát, aby se nepřivolala do domu smůla. Čištění chlévů na štědrý den by zase přineslo kulhání dobytka. Pometlem se vyčistila pec od popela a chlapci potom po pometlu přeběhli, aby se v noci nepočůřovali. Dopis milovanému, napsaný na Štědrý den,

znamenal budoucí rozchod. Odpoledne se začal zdobit vánoční stromček. Kdo v předvečer vstoupil bosou nohou na sekýru, toho neměly v příštím roce bolet nohy. Hospodář před večerí obalil ovocné stromy slámou a zatřepal s nimi, aby se včas probudily ze zimního spánku.

ŠTĚDRÝ VEČER

Ke štědrovečerní tabuli se usedalo ve svátečním oblečení. Stůl musel být prostřený pro sudý počet lidí. Věřilo se, že před večerí chodí stoly obhlížet Smrt, a kde prý najde lichý počet, tam se následující rok vrátí pro jednoho ze členů rodiny. Aby se v rodině držely peníze, dávala se pod každý talíř mince nebo šupina z kapra. Ta měla stejný význam i v peněženke. Do každého rohu stolu se dávala ošátka. V jedné byl pecen chleba, aby rodina měla dostatek jídla. Ve druhé bylo to, co se urodilo na poli a v zahradě, aby byla další rok dobrá úroda. Ve třetí byly peníze, symbolizující blahobyt a ve čtvrté byly kousky potravin pro drůbež a dobytek. Nohy štědrovečerního stolu se omotávaly řetězem, aby rodina držela pohromadě a také proti zlodějům na poli. Na stůl se dával bílý ubrus a na něj dožínkový věnec, který sloužil jako podnos pod polévku. Dále byl na stole bochník chleba, česnek, hrnek medu a svíce.

Jakmile vyšla první hvězda, hospodyně začala nosit na stůl. Hospodář zapálil svíčky na stromčku a všichni se pomodlili. Poté usedli ke stolu. Hospodář rozkrojil jablko na tolik dílů, kolik bylo členů rodiny. Každý svůj kousek snědl, to proto, aby všichni z rodiny trefili domů a aby se po roce opět sešli. Potom hospodář nakrájel na malé kousky chléb, pomazal je medem a každému dítěti dal. Říkal u toho: „Kraju chleba, mažu medem, abyste všeci byli po celý rok tak dobří, jak ten med je.“ Dále se jedla jídla ze společné mísy. Nejdříve hrách, ten spojoval rodinu v dobrém i zlém, poté polévka pro sílu, čočka pro hojnost a peníze a nakonec se pro radost a pohodu jedl kuba, ryba nebo jiný masitý pokrm. Po dobu jídla se nikdo nesměl od štědrovečerního stolu zvednout. Znamenalo by to, že rodina se příští Vánoce nesejde celá.

Nezapomínalo se ani na dobytek, každému se dal kousek ze štědrovečerní večeře. Kravám a koním se dala vánočka, houserovi česnek, studánka v blízkosti také dostala kousek vánočky, aby měla čistou vodu. Zbytky z jídla, skořápky a kosti naházely děti pod stromy, aby bylo hodně ovoce.

LODIČKY Z OŘECHOVÝCH SKOŘÁPEK

Velmi rozšířený zvyk byl pouštění lodiček. Do ořechové skořápky se voskem přilepila malá svíčka a zapálila se. Každý vložil svoji lodičku do lavoru a sledovalo se, jak plavou. Když se lodičky shlukovaly k sobě, znamenalo to rodinné soužití bez problémů. Vztah členů rodiny určovala vzdálenost jednotlivých lodiček od sebe. Pokud se nějaká lodička odtrhla z kruhu, její majitel odejde z domova. Jedna lodička uprostřed znamenala, že dotyčný potřebuje pomoc a ochranu. Když se lodička nevzdálila od kraje, majitele nečekaly žádné změny. Potopená lodička znamená marnou snahu. Pokud jedna lodička potopila druhou, její majitel se neohlíží na druhé a jde tvrdě za svým cílem. U partnerů to znamenalo brzký rozchod, u sourozenců žárlivost na druhého. Dvě lodičky plující spolu jsou symbolem spolupráce, přátelství a lásky. Pokud vedle sebe plavou dlouho, znamená to dlouhý a pevný svazek. Čí lodička pluje první, ten je ve vztahu dominantnější. Když se jedna lodička přiblíží k druhé a té zhasne svíčka, znamená to, že svým chováním dotyčný způsobí ztrátu lásky druhé osobě nebo také odmítnutí prosby. Lodička, která se točí na místě nebo v malém v kruhu značí nerozhodnost majitele. Pokud lodička dopluje sama ke druhému břehu, získá to, po čem touží bez cizí pomoci. Ta loďka, která se přimyká každou chvíli k jiné lodičce je znamením, že majitel bude přelétavý a bude hledat sám sebe. Když v loďce zhasne svíčka, poté co byla položena otázka, znamená to neupřímnost. Zhaslá svíčka lodičky v přístavu znamená nedůležitost otázky. Lodička, která dopluje k protějšímu břehu se zhasnutou svíčkou znamená dosažení cíle za příliš vysokou cenu.